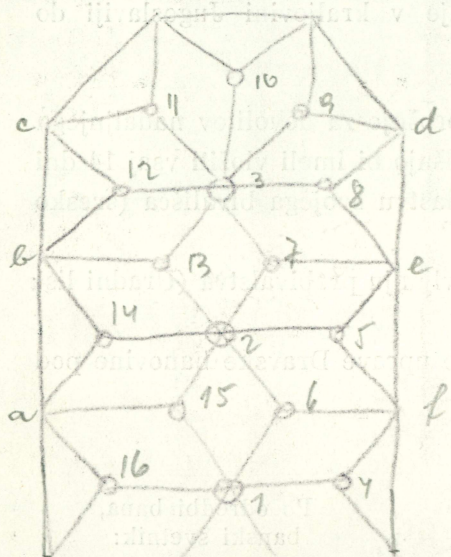

Pravokotna ladja pokrita z zrcalastim stropom. Za 5 stopnjic višji prezbit^{er}ij z dolgim gotskim korom s tristranim zaključkom. Vsa cerkev bahato novo poslikana. Pred slavalokom dve plitvi kapeli. Desno ob fasadi zvonik z oglejskim vrhom.

Prezbit^{er}ij ima pritličem kamnitni venec z vzvalovljenim profilom s palico. Notranjost prezbit^{er}ija: rebrast obok s sklepniki, sloneč na služnikih, ki so spod 3/8 nazaj pa prehajajo k steni z močno potegnjenim žlebom s palico v sredi. Kapit^{eli} so danes razen enega na juž. steni amorfne klade, edino eden je okrašen s reljefnim gotskim akanotm, ki je na drugih posnet. ~~xxix~~ V 1/3 višine od tal opasuje vse stene pristrešen z žlebom in palico spodaj profiliran zidec. Nekoliko nad njim imajo vsi služniki razen vzh. dveh kapit^{ele} z akanotvimi listi, na njih stoji 6 figur, vsaka ima nad seboj gotsko strešico z

reljefnim listnatim ornamentom. Figure so lesene in zelo poznogotske, prehod v renesanso.

1. plitev reljef, kronana M.B. z detetom.
2. odrešenik do kolen, z desno blagoslavlja, z levo drži zemeljsko oblo.

3. sv. Mihael s tehtnico

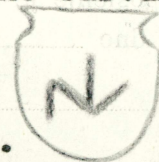
4, 5, 8, 9, 11, 12, 14, 16 rozete

6, 7 prazna ščitka

13 prazen ščitek

14. ščitek s pristno barvano letnico 1534 in novo 1905.

15. ščitek z znakom
Kipi predstavljajo lesene, belo pobarvane gotske svetnike.

a. od smrti vstali Jezus, dvodelno bradat, dolgi kodri do ramen, desna roka blagoslavljujoče dvignjena, rana na desni, v levi drži drog s praporcem.

Čez pleča in trebuh ima drapiran bogato guban plašč z globokimi poznogotskimi zmečkanimi gubami na levi, na desni Leinbergerjevsko vihrajoč konec, ki deloma

nagiba k paralelnim gubam.

b. stoječ bradat apostol s " kotom" v desni, knjigo v levi. Draperija ima še nekaj gotskih motivov, v s lošnem pa bolj renesančna od a. , glava tudi.

Na konzoli je kamnoseški znak, na stebru pa: in

c. bradat svetnik z nožem v

desni in knjigo v naročju, gube

kakor pri b. Glava z vihrajočo

brado tipično beneška.

d. Bradat svetnik s knjigo v levi, in žago v desni , ob tej strani gube kakor

c. Obraz. renesančen.

e. Bradat svetnik, ki piše v knjigo, gube beneško-renesančne, glava tudi. Ob desni nogi lev - Marko ali Hieronim. Na konzoli kamnitni

f. Sedeča M.B. z detetom na levem s pručico dvignjenem kolenu, kronana. Dete blagoslavlja. Renesano kakor vse figure, razen prve.

Na stebru:

Resnično gotski je samo prvi kip.

V zakristijo vodi z dvojno palico in dvojnimi žlebovi profiliran šilast portal.

Slavolok je napram cerkvi z nižjim obokom okrnjen, sicer ranlo šilast. 3/8 posneti kapiteli po 2 leva ki tiščita glave skup.

Vel. oltar marmornat tabernakejski oltar s po 2 kipa ob straneh. Dober. Zada napisa: ^{Renovata} veteri a majoribus suis olim condita ruinam minante aram hanc in honorem omnipotentis Dei And: Frid: Suppanzigh insignis collegiatae ecclesiae posoniensis canonicus lector in sacra hac aede denuo natus Natalesch popularium suorum amore erigendam curavit MDCCCLXXVI.

Na slavoloku na is: Navis ecclesiae prolongata exaltata atque presbyteris novum tectum impositum fuit anno Dni MCMIII. Presbyterium vero fuit pictum Anno

Dni MCMV parcho Ludovico Kamar.

V str. paleh 2 baronijski sliki

V oltarju na juž. strani slavoloka prst v Jordanu kakor rokodelski Tontorettovepi-
 Stele, CXXII, 14.9.1948, str. 9 -11.

Über Antrag des Korresp. Drexler stimmt die Z.K. dem Ersatze der alten Orgel durch eine unter der Bedingung zu, dass die alte Orgel nach vorgenommener gründlicher Reparatur in einer Filialkirche zur Aufstellung kommt.

MDZK: št.III.F.11,1.1912,str.12:Tätigkeitsbericht.

Die Z.K. erhebt gegen den vorgelegten Entwurf für eine neue Orgel der barokisierende Motiv und einen durchbrochenen Mittelteil aufweist, keine Einwendung.

MDZK: št.III.F.11,1.1912,str. 22:Tätigkeitsbericht.

Kraj se omenja že l.1480. Pod Biljano(Biana) je spadala vasica Dobra s starim gradom, o katerem se ne da nič gotovega povedati.

Slov. prijatelj, IV, 1.1855,str. 342.

Nekako v sredi goriških Brd stoji vas Biljana, ki se prvičrat omenja dne 16. aprila leta 1205. V tem kraju se je takrat sešlo mnogo gospode, med drugimi tudi goriški grof Engelbert. Cerkev v Biljani se prvičrat navaja leta 1233. Takrat je nastal prepir med Leonhardom, opatom rožanskim ter Konradom, arhidijakonom Oglejske cerkve zaradi jurisdikcije, katero si je arhidijakonatski prisvajal čez cerkve v Ibani (=Albana, vas zahodno od Brd blizu Mirnika), Bračanu in Biljani. Nato je arhidijakon prostovoljno odstopil vse sodne pravice, ako je sploh katere imel, oglejskemu patriarhu. Za jih je za večne čase podelil rožanskemu opatu in njegovemu samostanu. V nekem zapisniku o desetini iz leta 1296 se omenja tudi vikarijat v Biljani. Vendar ni navedeno, koliko je moral ondodni vikar dajati Apostolski kurstolici od desetinskih dohodkov. Vikarijat v Biljani je spadal takrat pod Rožanski samostan prav tako, kakor vikarijati v Praprotnem, Bračanu, Kanalu in Ročiju.....

BILJANA v Brdih - ž.c.

Pri cerkvi sv. Mihaela v Biljani so se pokopavala trupla umrlih. Plemeniti Jakob, sin rajnkega Jossama iz Dobrove, je v svoji oporoki z dne 15. avg. leta 1405 izrekel željo, da bi se z njegovim truplom to zgodilo. Leta 1445 je župnik Jurij iz St. Petra pri Gorici izpovedal, da je goriški grof Henrik (IV.) prezentiral nekega Lavrencija za vikarja farne cerkve v Biljani. Kdaj se je ta prezentacija izvršila, ni znano..(Sledi podroben opis zgodbe o biljanskih župnikih, nato pa o biljanskih posestnikih v srednjem veku.)

Franc Kos: Goriška Brda v srednjem veku. - Jadranski almanah za leto 1923, str. 28-30.